

Institucionální prostředí pro MSP

(Srovnání Česka a Slovenska)

Určeno pro seminář – Podpora podnikání v ČR 4.10.2010

MILAN ŽÁK

JANA PROCHÁZKOVÁ

CES VŠEM

Součást projektu MŠMT 1M0524

www.cesvsem.cz

Postavení MSP

MSP tvoří (Data EUROSTAT 2008):

	Podíl	zaměstnanost	% z HDP
EU-27	99,8	67,4	57,9
ČR	99,8	67,6	54,8
SR	99,1	55,4	46,5

INSTITUCIONÁLNÍ KVALITA

- Vytvářet příznivé prostředí pro MSP je součástí většiny dokumentů EU (jeden z hlavních směrů Lisabonské strategie, Europe 2020)
- Institucionální podmínky byly v roce oddělení ČR a SR stejné, zajímá nás další vývoj
- Kvalitu institucionálního prostředí hodnotí projekty Doing Business (2006 a 2010) a SME Performance Review 2009 - navazuje na Small Business Act for Europe (2008)

Přehled zdrojů dat

- Výsledky Doing Business 2006, 2010 (WB)
- Small Business Act for Europe (2008)
- SME Performance Review 2009
 - normalizované principy
 - individuální ukazatele
- Naplňování principů SBA

Data Doing Business

	Slovensko		Česká republika		Rozdíl ČR vs. SR	
	2005	2009	2005	2009	2005	2009
Celkové pořadí	37	42	41	74	4	32
(1) Zahájení podnikání	48	66	77	113	29	47
(2) Udělování povolení	40	56	87	76	47	20
(3) Regulace zaměstnanosti	74	81	60	25	-14	-56
(4) Registrace vlastnictví	6	11	57	62	51	51
(5) Získávání úvěru	46	15	13	43	-33	28
(6) Ochrana investorů	115	109	58	93	-57	-16
(7) Platba daní	69	120	70	121	1	1
(8) Zahraniční obchod	60	113	24	53	-36	-60
(9) Vynutitelnost smluv	81	61	21	82	-60	21
(10) Ukončení podnikání	93	39	121	116	28	77

Poznámka: Pozice ve světě pro rok 2005 ze 155 zemí, pro 2009 ze 183 ekonomik

Zdroj: World Bank – Doing Business 2006, 2010

Srovnání ČR a SR

- Po 1993 podobné výchozí pozice – teď značná rozkolísanost
 - průměr rozdílu ranků jednotlivých oblastí v 2005 32,7, v 2009 je to 37,1.
- „Problémy“ ČR – zahájení a ukončení podnikání, daně a největší propad u zahájení podnikání a vynutitelnosti smluv
- „Problémy“ SR – ochrana investorů, daně, ZO
 - nemá výraznějších propadů kromě ZO

Dílčí „nálezy“?

- Vývoj podmínek pro podnikání v ČR a SR vzešlý z totožného výchozího stavu vyvolává ve vztahu k MSP (nejen) tyto otázky:
- **Proč?:** „viníkem“ je rozdílný charakter legislativy při budování institucionálního rámce zemí
- **Komu to (ne)slouží?:** Je to problém prosazování zájmů
 - na makroúrovni po vybudování tržního rámce jde o přizpůsobení institucionálnímu prostředí v EU
 - na mikroúrovni jde o činnost vnitřních zájmových skupin
- **Kdo to (ne)způsobuje?:** Dominuje vliv silných zájmových skupin (lobby) – MSP nejsou ani hájeny, ani nepředstavují silnou zájmovou skupinu
- **Co s tím?:** zvýšit demokratickou kontrolu tvorby institucionálního rámce - **TRANSPARENTNOST**

Small Business Act for Europe

„SBA“ (2008)

- 10 principů, které tvoří koncepci a návod na implementaci politik k vytvoření prostředí příhodného pro podnikatelské aktivity SME
- SME Performance Review
 - hodnocení podmínek pro podnikání reflektující výhradně malé a střední podniky a naplňování principů SBA
 - 88 ukazatelů, alternativa k DB, ale některé ukazatele jsou z DB použity

Ukazatelé pro MSP

- Použity tři druhy ukazatelů.
 - (1) Ukazatele specifické pro MSP,
 - (2) ukazatele specifické pro dané podnikatelské prostředí,
 - (3) všeobecné ukazatele.
- Ukazatel byl zahrnut do průměru, když byl dostupný pro čtyři z šesti největších ekonomik EU (DE, FR, IT, PL, E, UK) a zároveň byl dostupný buď pro 18 zemí EU nebo byl dostupný pro země, jejichž součet MSP tvoří alespoň 75 % celkového počtu EU-27 MSP nefinančního podnikatelského sektoru.
 - Tuto podmínku nesplňují principy II., III., V. a IX
- Zatím ne všechny země disponují všemi ukazateli
- Česká republika patří společně s Maďarskem k jediným dvěma novým členskými zemím, které disponují průměry pro všechny hodnocené oblasti (tedy I., IV. VI.-VIII., X.).

Principy SBA (1)

-
- I. **Vytvořit prostředí, ve kterém bude podnikatelská činnost odměněna**

 - II. **Možnost druhé šance pro čestné podnikatele**

 - III. **Při vytváření legislativy je brát zřetel na charakteristiky SME**

 - IV. **Učinit veřejnou správu odpovídající potřebám SME (elektronická správa, komunikace, one-stop-shop)**

 - V. **Lepší využívání státní podpory pro SME, přístup k tenderům**

Principy SBA (2)

-
- VI.** Zajistit SME lepší přístup k (rizikovým) úvěrům, vytvořit prostředí podporující včasné platby dodavatelských úvěrů
-
- VII.** Motivovat v využívání možností, které nabízí jednotný trh formou zlepšování informovanost a zjednodušování přístupu k patentům a ochr. známkám
-
- VIII.** Motivovat zvyšování kvalifikací, vytváření inovací v rámci SME jakožto účast na výzkumných a inovačních projektech s mezinárodní účastí
-
- IX.** Motivovat SME k ekologické produkci a ochraně životního prostředí
-
- X.** Podporovat SME ve využívání možností jednotného trhu prostřednictvím importních a exportních aktivit

Průměry šesti dostupných principů SBA - ČR a SR

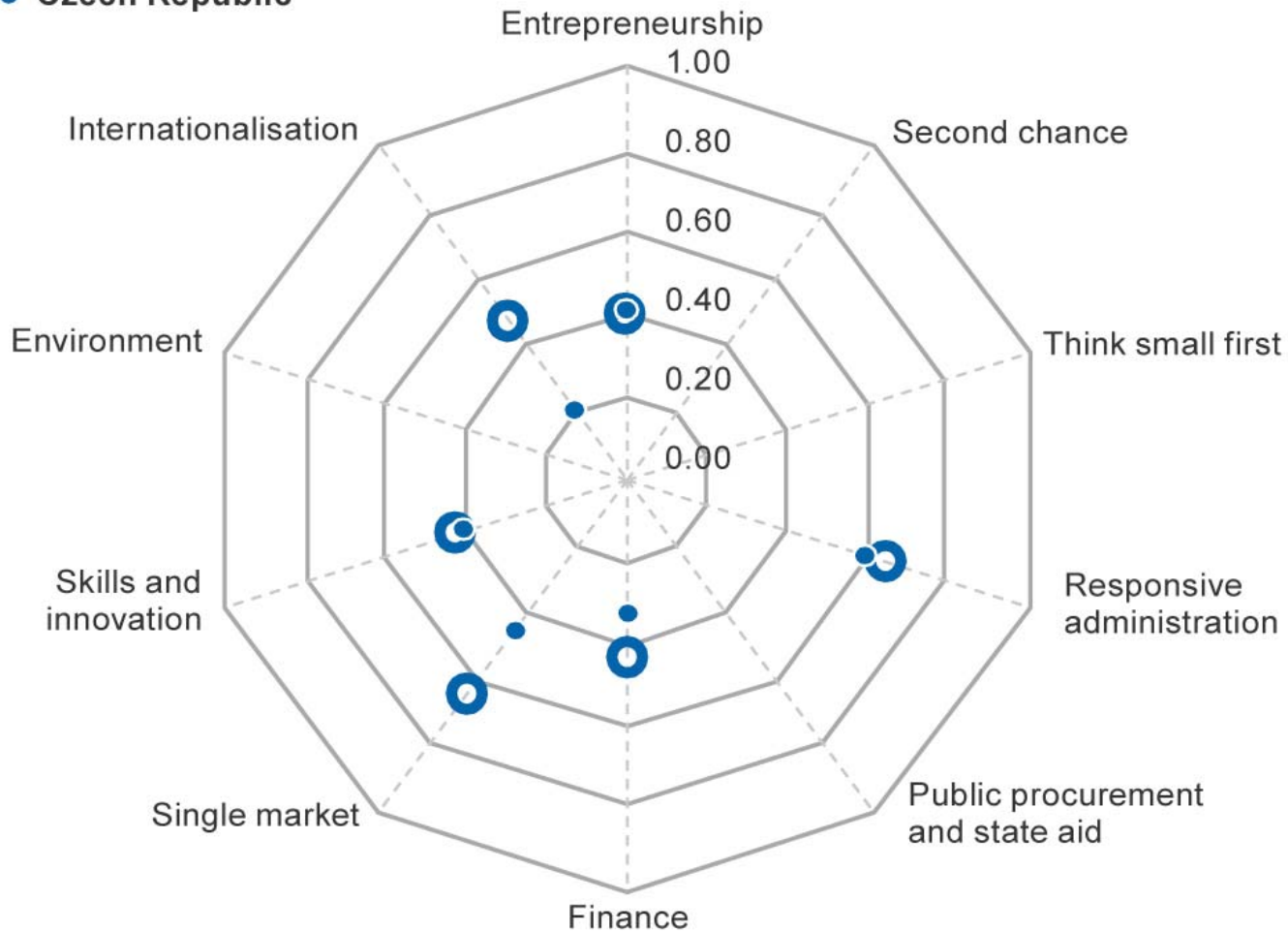
	I	IV	VI	VII	VIII	X
EU-27	0,40	0,65	0,43	0,67	0,43	0,47
EU-15	0,39	0,68	0,43	0,62	0,49	0,51
EU-10	0,38	0,62	0,39	0,72	0,41	0,38
EU-12	...	0,61	0,37	0,39
Česká republika	0,42	0,59	0,32	0,46	0,40	0,22
Slovensko	...	0,65	...	0,90	0,31	0,25

Zdroj: SME Performance Review 2009 - SBA Country Fact Sheets

Česká Republika

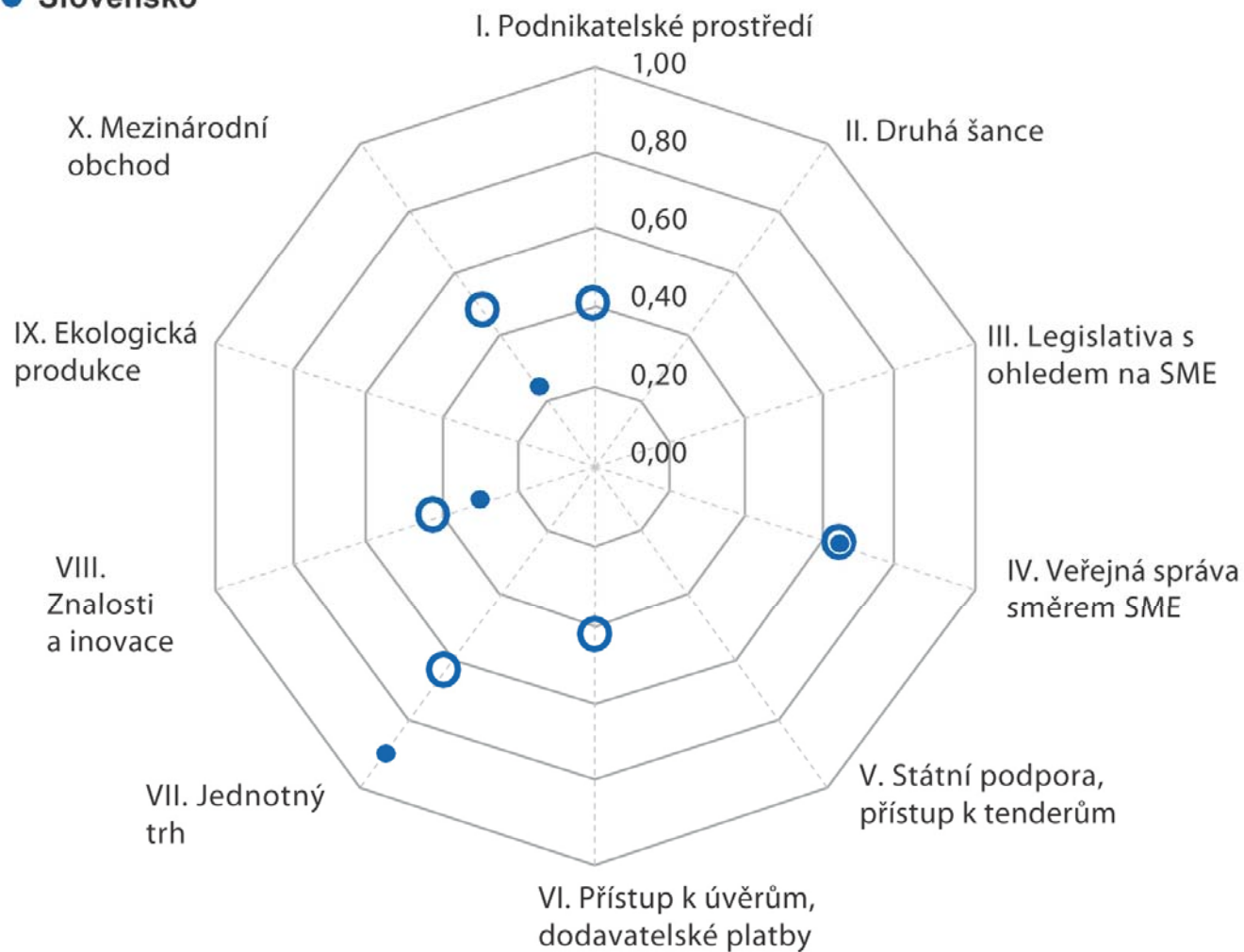
○ EU-27

● Czech Republic

Slovensko

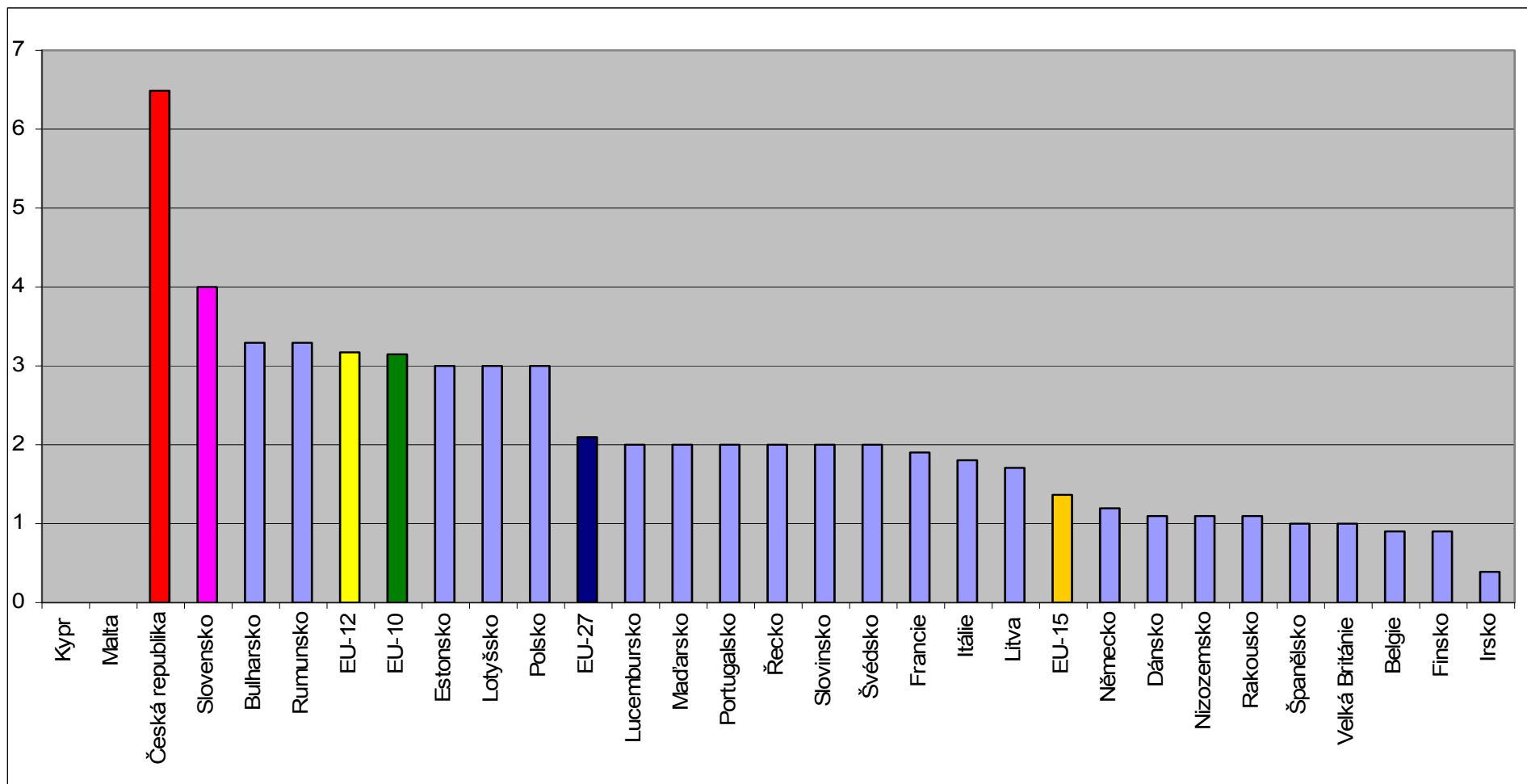
- EU-27
- Slovensko

Princip II. ...

	2.1. Míra podpory ve společnosti pro druhou šanci (% ve prospěch)	2.2. Náklad na ukončení podnikání (% hodnoty majetku)	2.3. Počet let, které trvá ukončit podnikání
EU-27	79,80	10,72	2,09
EU-15	81,33	9,67	1,36
EU-10	77,50	13,13	3,15
EU-12	...	12,30	3,18
Česká republika	72,00	15,00	6,50
Slovensko	81,00	18,00	4,00

2.3. Počet let, které trvá ukončit podnikání

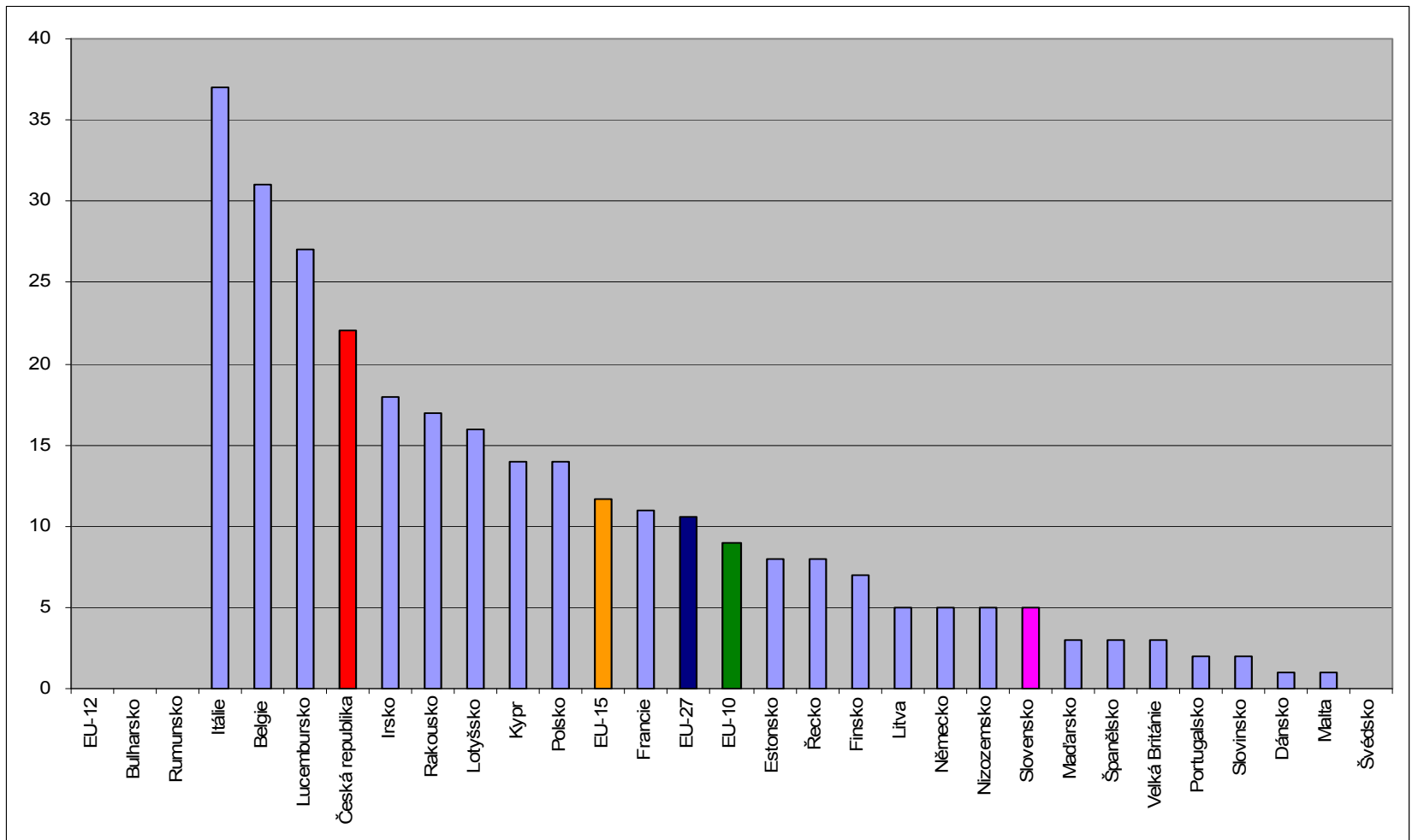

Zdroj: SME Performance Review 2009 - SBA Country Fact Sheets

Princip III. ...

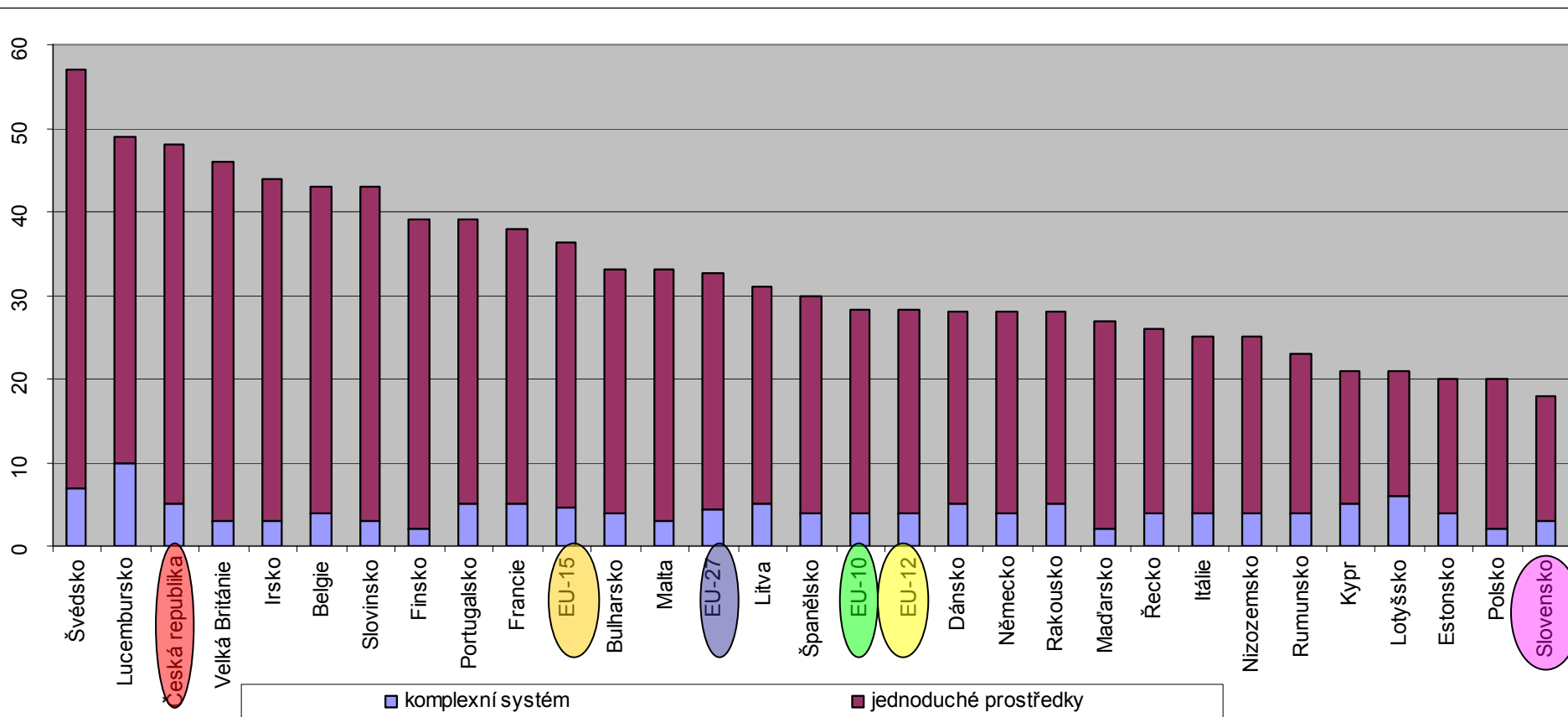
	3.1. Míra podpory mezi SMP pro současnou regulaci	3.2. Čas potřebný k vyhovění administrativním požadavkům (% prac. času SMP)	3.3. % SMP, které měly problémy s adm. regulací v posl. dvou letech
EU-27	34,33	7,48	32,68
EU-15	37,07	8,00	29,54
EU-10	30,10	6,50	37,16
EU-12	30,92	6,83	36,60
Česká republika	26,00	7,00	54,40
Slovensko	34,00	12,00	52,40

Princip V. – 5.2 Podíl celkové státní pomoci určené pro SME

Zdroj: SME Performance Review 2009 - SBA Country Fact Sheets

Princip IX. – Podíl SME používající prostředky úspory energie

Zdroj: SME Performance Review 2009 - SBA Country Fact Sheets

Shrnutí naplňování SBA - 1.část

Normalizované principy	Slovensko	Česká republika
I.	...	+
IV.	+	-
VI.	...	-
VII.	+	-
VIII.	-	+
X.	-	-

Shrnutí naplňování SBA - 2.část

2.1.	Druhá šance	+	+
2.2.	Náklad na ukončení	-	-
2.3.	Léta do ukončení	-	-
3.1.	Podpora pro regulaci	+	-
3.2.	Čas k vyhovění administrativě	-	+
3.3.	Problémy s regulací	-	-
5.	Podíl podpory	-	+
9.	Úspora energie	-	+

Ročenka CES VŠEM

Závěr

- Stejná výchozí pozice pro ČR a SR v roce 1993
- Doing Business i SBA report svědčí o značné rozkolísanosti indexů pro dané země
- Potvrzuje se, že MSP nemají podporu ani státu, ani silných ZS a ani takovou nejsou
- Pro ČR pak platí, že dosahuje lepších výsledků v ukazatelích v spíše v kompetenci podniků samotných (tam kde působí trh a tržní přizpůsobování), než těch charakterizujících do značné míry legislativní rámec tvorby institucionálního prostředí

Literatura

- World Bank: Doing Business 2006
- World Bank: Doing Business 2010
- EU: *Treaty of Lisbon*, ISSN 1725-2423, dostupné na <http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:C:2007:306:SOM:en:HTML>, 2007
- EC: *Communication from the Commission Europe 2020. A Strategy for Smart, Sustainable and Inclusive Growth*, COM (2010) 2020, dostupné na <http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/COMPLET%20EN%20BARROSO%20%20%20007%20-%20Europe%202020%20-%20EN%20version.pdf>, 2010
- EC: *Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. „Think Small First“, A „Small Business Act“ for Europe*, COM(2008) 394 final, SEC(2008) 2101, SEC(2008) 2102, dostupné na <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0394:FIN:EN:PDF>, 2008
- EIM Business & Policy Research: *SME Performance Review 2009, Objective and Methodology of the SBA Fact Sheets*, Kwaak, T., Zoetermeet, dostupné na http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/pdf/2009_en/spr2009_methodology.pdf, 2010
- EIM Business & Policy Research, EC: *SBA Fact Sheets* zemí EU-27 dostupné na http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm, 2010
- EIM Business & Policy Research, EC: *SME Performance Review 2009 – SBA Country Fact Sheets*, worksheets dostupné na http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm, 2010
- Kolektiv CES VŠEM, NOZV NVF: *Konkurenční schopnost České republiky 2008-2009*. Praha, Linde 2010, s. 460. ISBN 978-80-86131-87-0.

Děkuji za pozornost!

??Otázky??

milan.zak@vsem.cz

www.cesvsem.cz